

СИЛАБУС КУРСУ
«Психологія міжкультурної комунікації»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для студентів спеціальності «Психологія» (ОПП «Практична психологія»,
ОПП «Психологія розвитку особистості»)
педагогічного факультету

Назва курсу	Психологія міжкультурної комунікації
Адреса викладання курсу	м. Київ, вул. Тургенівська 8 / 14, 10 поверх
Контактна інформація щодо викладача	Чанчиков Ілля Костянтинович i.k.chanchykov@npu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка з 14.00 до 17.00
Сторінка курсу	
Передумови зарахування на курс	Вивчення даної дисципліни неможливе без професійних знань і умінь, набутих при опануванні курсів: «Диференційна психологія», «Соціальна психологія», «Загальна психологія»
Мета та завдання курсу	Мета дисципліни – сформувати у студентів уявлення про відмінності в культурах, знати підходи та критерії для їх вивчення, сприяти розвитку у них чутливості до сприйняття культурної специфіки, здатності інтерпретувати конкретні прояви комунікативної поведінки в різних культурних умовах. Основними завданнями вивчення дисципліни є: 1) формування професійної компетентності у сприйнятті та розумінні різноманіття полікультурного світу та механізмів взаємодії в ньому окремих особистостей, груп, народів та держав, що представляють різні культури світу; 2) вивчення основних тем та проблем психології міжкультурних комунікацій, знайомство з основними антропологічними та психологічними підходами та концепціями у дослідженні культури та міжкультурних комунікацій, оволодіння термінологією психології міжкультурних комунікацій; 3) вивчення психологічних особливостей та закономірностей міжкультурних комунікацій та міжкультурного розуміння; 4) розвиток культурної сензитивності, культурної толерантності та усвідомлення власного етноцентризму; 5) знайомство з практичними програмами та психологічними технологіями формування міжкультурної компетентності, оволодіння змістовною основою формування практичних навичок та умінь у спілкуванні з представниками інших культур; 6) підвищення міжкультурної компетентності та формування практичних навичок та умінь, що сприяють ефективній взаємодії з представниками інших культур.
Міждисциплінарні зв'язки	Зміст курсу тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Загальна психологія», «Диференційна психологія», «Соціальна психологія», «Сімейна психологія»

Інформація про курс (про що йде мова)	Курс «Психологія міжкультурної комунікації» складається з трьох модулів. У змісті першого модуля «Концепція культури у психології» аналізуються основні теоретичні уявлення щодо культури, типів культури та особливостей комунікації у різних культурах. У змісті другого модуля «Психологія міжкультурної комунікації» висвітлюються Теорії та моделі міжкультурної комунікації, вербальна та невербальна міжкультурна комунікація, і специфіка бар'єрів міжкультурної комунікації. У змісті третього модуля «Прикладні аспекти психології міжкультурної комунікації» розглядаються причини та способи вирішення міжкультурних конфліктів», акультураційний стрес та шляхи його подолання, та шляхи розвитку міжкультурної компетентності: культурні асимілятори та тренінги міжкультурної сензитивності.
Чому це актуально, цікаво чи важливо?	Опанування курсом дає можливість оволодіти розумінням та навичками міжкультурної комунікації, вміння розв'язувати міжкультурні конфлікти та розвивати міжкультурні компетентності, що є актуальним у зв'язку з розвитком міжнародних зв'язків та активної взаємодії представників різних етносів і культур.
Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця	Навчальна дисципліна «Психологія міжкультурної комунікації» є вибірковою
На які питання відповідь курс і його головний аргумент?	У процесі вивчення курсу майбутній фахівець оволодіє основним теоретичним положенням та поняттям міжкультурної комунікації, засвоєє правила вербальної та невербальної міжкультурної комунікації, навчиться розробляти культурні асимілятори та тренінги міжкультурної сензитивності. Головний аргумент: курс допомагає у особистісно-професійному становленні успішного фахівця та сприяє формуванню культурної толерантності.
Очікувані результати навчання	Компетентності: ● ЗК1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ● ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії. ● СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. ● СК13. Здатність розробляти тренінги, вести супервізії;створювати певні завдання розвивального характеру; психологічну експертизу. ● СК15. Здатність презентувати себе як фахівця, який спроможний надати кваліфіковану допомогу; здатність викликати симпатію, довіру; зацікавлювати, вести за собою, заохочувати, підтримувати, заспокоювати, переконувати, вмотивовувати. Результати навчання ● ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ● ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

	● ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання. ● ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. ● ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративні, інтерактивні: мікрОВикладання, інверсії, емпатії, конкретної професійної ситуації Лабораторна робота Розв'язання психодіагностичних завдань.
Перелік основних практичних завдань	Модуль 1. «Концепція культури у психології» 1. Розробка карти культурних відмінностей вибраної культури. Модуль 2. «Психологія міжкультурної комунікації» 1. Складання переліку особливостей вербальної та невербальної комунікації по вибраній культурі. Модуль 3. «Прикладні аспекти психології міжкультурної комунікації» 1. Розробка культурного асимілятора вибраної культури. 2. Розробка тренінгу міжкультурної сензитивності по вибраній культурі.
Література для вивчення дисципліни	Основна 1. Берри Дж. Кросс-культурная психология: исследования и применение / Дж. Берри, А.Пуринга, М.Сигалл, П.Дасен. Харьков: Гуманитарный центр, 2007. 560 с. 2. Васютинський В. О. Психологічна правда про індивідуалізм і колективізм: монографія; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Київ : Міленіум, 2016. 138с. 3. Воютинський В. Психологічні виміри спільноти. Київ, 2010. 120 с. 4. Мацумото Д. Психология и культура. СПб.: Прайм-Еврознак, 2002. 416 с. 5. Мілютіна К.Л., Максимов М.В. Психологія міжкультурної комунікації : навчальний посібник. Київ, 2014. 256с. 6. Psychology and Culture. In Cross-Cultural Psychology / K.D. Keith (Ed.). 2019. https://doi.org/10.1002/9781119519348.ch1. Допоміжна 1. Гарфінкел Г. Дослідження з етнометодології. Київ: Курс, 2005. 340 с. 2. Данилюк І. В. Етнічна психологія як галузь наукового знання: історико-теоретичний вимір : монографія. Київ : Самміт-Книга, 2010. 432 с. 3. Крейдлин Г. Невербальная семиотика. Москва : Новое литературное обозрение, 2002. 592 с. 4. Кузнєцова Т.В. Психологія культури (психолого-філософський аналіз): курс лекцій. Київ, 2006. 152 с. 5. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація: навчальний посібник. Київ: «Академія», 2012. 288 с. 6. Хантінгтон С. Зіткнення цивілізацій. Проблеми міжкультурної комунікації в сучасному соціумі [Електронний ресурс]. URL: https://moluch.ru/archive/89/17982/ 7. Gert Hofstede. Dimensionalizing Cultures : The Hofstede Model in Context. Online Readings in Psychology and Culture, 2011, 2(1). https://doi.org/10.9707/2307-0919.1014

Політика курсу	Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання всіх видів письмових робіт, передбачених курсом.																				
Політика оцінювання	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою протягом семестру <table border="1" data-bbox="358 726 1563 1062"> <thead> <tr> <th data-bbox="358 726 938 911">Вид діяльності</th> <th data-bbox="938 726 1159 911">Максимальна кількість балів за одиницю</th> <th data-bbox="1159 726 1360 911">Кількість одиниць до розрахунку</th> <th data-bbox="1360 726 1563 911">Всього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="358 911 938 947">Робота на лабораторному занятті</td> <td data-bbox="938 911 1159 947">5</td> <td data-bbox="1159 911 1360 947">8</td> <td data-bbox="1360 911 1563 947">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="358 947 938 982">ІНДЗ</td> <td data-bbox="938 947 1159 982">10</td> <td data-bbox="1159 947 1360 982">4</td> <td data-bbox="1360 947 1563 982">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="358 982 938 1018">Модульна контрольна робота</td> <td data-bbox="938 982 1159 1018">10</td> <td data-bbox="1159 982 1360 1018">2</td> <td data-bbox="1360 982 1563 1018">20</td> </tr> <tr> <td colspan="4" data-bbox="358 1018 1563 1062" style="text-align: right;">максимальна кількість балів 100</td> </tr> </tbody> </table> Форма підсумкового контролю успішності -залік. Політика виставлення балів. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час лабораторних (практичних) занять	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього	Робота на лабораторному занятті	5	8	40	ІНДЗ	10	4	40	Модульна контрольна робота	10	2	20	максимальна кількість балів 100			
Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього																		
Робота на лабораторному занятті	5	8	40																		
ІНДЗ	10	4	40																		
Модульна контрольна робота	10	2	20																		
максимальна кількість балів 100																					